

Лист до редакції

УКРАЇНЬСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ У ШОСТЦІ - ПОДІЇ УКРАЇНЬСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ - НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНЬСЬКОГО НАРОДУ У 1917-1919 РОКАХ У М. ШОСТКА НА СУМЩИНІ

Звістка про перемогу Лютневої революції швидко дійшла до Шостки.

5 березня 1917 р. робітниками заводу було прийняте рішення створити, за прикладом Петербургу та Москви, свою Раду робітничих депутатів.

8 листопада 1917 року відбувся мітинг робітників Шосткинського порохового заводу, гарнізонних солдатів та громадян селища Шостки у кількості 1200 людей, що закликав трудящих зміцнювати владу Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів.

Перша більшовицька окупація

З початком Радянсько-української війни, у грудні 1917 р., відбулася перша більшовицька окупація Шостки силами загонів петроградських і московських робітників, сформованих із учасників жовтневих боїв у Москві. Шостку до 14 січня 1918 року обороняв загін Вільного козацтва. 9 лютого 1918 р. Центральна Рада підписала з Німеччиною, Австро-Угорщиною, Туреччиною та Болгарією Берестейський мирний договір за яким надавали молодій державі збройну допомогу в боротьбі з більшовиками. 4 (17) березня 1918 року Друга (Особлива) армія під командуванням анархіста Опанаса Ремньова увійшла до Шостки з загоном з 300 стрільців-червоногвардійців і моряків з чотирма кулеметами, маючи резерв на станції Терещенська зі 100 стрільців при 3 кулеметах і двох броньовиках та заснував там свій штаб. Водночас на Шосткинському пороховому заводі (ШПЗ) почала діяти більшовицька евакуаційна комісія, метою якої було вивезення цінного обладнання порохового заводу та грошей, призначених для виплати робітникам, до Росії. До того ж, не зустрівши підтримки серед населення Шостки, Ремньов уже беззаперечно заявив про його намір підірвати завод "в ім'я спасіння Росії". В той же час шосткинські меншовики та есери об'єдналися та створили спільний підпільний штаб, який знаходився в будівлі заводууправління. Більшовики та промосковськи налаштовані шосткинці перебували в меншості до пануючої самостійницької більшості Шостки.

Бій під Шостокою

На 20 березня (2 квітня) 1918 було скликано мітинг, на якому підлягало вирішенню питання про організацію збройного опору загону Ремньова. Есери пропонували підняти повстання проти Ремньова і більшовиків, яких називали бандитами, та закликали боротися "за єдину, неділиму Україну", агітували, що "більшовики прислали бандитів, які хочуть пограбувати завод, забрати усі верстати та цінності заводу, робітників залишити без праці

та зруйнувати завод". Перевага проукраїнських настроїв в Шостці була закономірною, бо 80 % (6,5 тис. людей) її населення становили українці. Солдати роззброїли ремньовців. Шість членів ради робітничих і солдатських депутатів були заарештовані.

Мешканці Шостки, озброївшись гвинтівками місцевої "караульної команди", що розбіглася, повстали. Повстанці розігнали місцеву раду, більшовицький комітет, евакуаційну комісію та відкрили рушничну стрілянину по вагонах штабу Особливої армії Опанаса Ремньова. Ремньов на деякий час відступив. У цей час шосткинські повстанці сформували штаб, розбилися на загони. На ранок шосткинцями було за всіма правилами військової техніки обладнано лінію оборони, а на базарі поставили гармати. Були організовані інтендантська служба, санітарна частина, були споряджені спеціальні команди для підризу залізничних мостів. У майстернях закипіла робота з виготовлення патронів, снарядів та бомб. Селяни, дізнавшись про повстання, навезли робочим обози хлібу та інших харчів. У повстанні взяло участь за деякими даними до 3-х тисяч шосткинців. Шосткинцями було направлено делегацію в німецький штаб з проханням швидше зайняти пороховий завод, інакше його розберуть і підірвуть більшовики.

Бій з загоном Ремньова, якому на допомогу прибув партизанський загін з Брянська, почався 20 березня (2 квітня) 1918 за участю кулеметів та тривав п'ять діб. Ремньовці, скупивши всі свої сили на лінії роз'їзду Макове-Гамаліївський монастир - ст. Терещенська, почали планово наступати. Бій почала шосткинська "самооборона". На гарматні вибухи з панцерного поїзда червоногвардійців, що стояв коло роз'їзду Макове, "самооборонці" почали ураганний гарматний вогонь. Сім гармат повстанців різних калібрів від 3 до 6 дюймів були забрані зі стрільбища для випробування порошу, виставлені на позиції на Базарній площі та відкрили вогонь у відповідь на бомбардування, розпочате Ремньовим. Як з одного, так і з другого боку було багато пораниених та вбитих.

Три версії закінчення бою

Версія керівництва Порохового заводу (повстанців)

24 березня (6 квітня) 1918 Ремньов повів на Шостку рішучу атаку двома колонами. Колона, що атакувала правий фланг була розбита, причому робітники взяли в полон сімдесят більшовиків з помічником Ремньова Кузьмінім. Під час бою права колона підняла білий прапор і більшовики заявили про своє бажання вести мирні пе-

реговори. Військові дії припинилися та парламентарів направили в штаб. Скориставшись перемир'ям, Ремньов ввів у Шостку загін чегвоногвардійців, який вирішив участь оборони. Повстанці зазнали поразки та відійшли, запросивши підмогу у Військового міністерства УНР.

Нейтральна версія

Закінчився бій тим, що Ремньов зайняв Шостку.

Версія більшовиків

Вранці урочисто на білому коні в'їхав Ремньов з однією сотнею у Шостку. Ремньов пообіцяв, що він бере на себе та своїх червоногвардійців охорону громадського порядку містечка. Мітинг закінчився повним співчуттям до червоногвардійців.

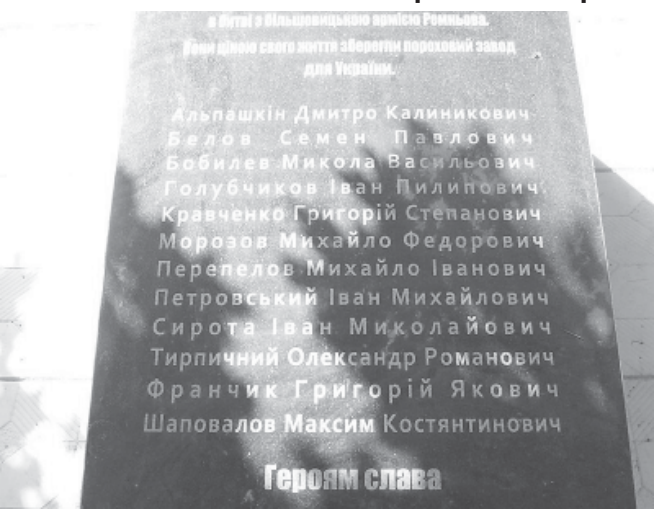
Ремньов наказав терміново відправити 40 тисяч пудів пороху ніби на фронт проти німців-гайдамаків, що з ними ремньовці в той час бились біля міста Кролевеця, проте порох справді було надіслано на північ до Москви [19]. З порохового заводу більшовиками також було вивезено 35 вагонів цінного обладнання, зокрема платинові чаші та змійовики вагою 53,38 кілограми. Особлива армія Ремньова, пограбувавши пороховий завод, відступила на 150 верст до російського Брянська.

Вшанування пам'яті

03.09.2018 у місті Шостка в парку Свободи встановили намогильний пам'ятник учасникам антибільшовицького повстання 1918 року.

На надмогильній плиті викарбувано: "Вічна пам'ять шосткинцям, загиблим 2-8 квітня 1918 року в битві з більшовицькою армією Ремньова. Вони ціною свого життя зберегли пороховий завод для України" та 12 прізвищ загиблих повстанців.

За матеріалами wikipedia

РАЗГАДАЙ КРОССВОРД

ПО ГОРИЗОНТАЛИ:

1. Ремонт для судов. 5. Шеренга. 7. Местоимение. 9. Война советского народа. 10. Греческая буква. 11. Дерево у воды. 12. Город во Франции. 15. Светильник. 16. Музыкальный жанр. 18. Бобул. 19. Шумерский бог неба. 20. И Будда, и Аллах. 23. Греческая буква. 25. Карточная игра. 27. Приказ охотн. собаке. 29. Йошкар ... 32. Главное в норке. 33. Персидский царь. 34. Японский театр. 35. Буква кириллицы.

ПО ВЕРТИКАЛИ:

2. Восток на море. 3. Маугли (удав). 4. Жаркая пора. 5. Укрепление (воен.). 6. Табачный остров. 8. Шелковая ткань. 9. (Вермут). 13. Мать богов. 14. Буква славянской азбуки. 15. Плод у люцерны. 17. Брат Герды. 21. Затылок у топора. 22. Русский художник. 23. Америк. писатель. 24. В него уходит вода. 26. Второй завтрак. 27. Грузовик. 28. Связано с Богом. 30. Нелюбимая жена Иакова. 31. Искусство.

ОТВЕТЫ НА КРОССВОРД ИЗ № 34

ПО ГОРИЗОНТАЛИ:

1. Свд. 4. Оби. 7. Увал. 9. Килт. 10. Око. 11. Ану. 13. Ион. 15. Нюк. 16. Ар. 18. Мю. 19. Илек. 20. Анна. 21. См. 23. Ге. 26. Вуз. 29. Гул. 31. Ила. 32. Обь. 34. Кюри. 36. Муса. 38. Иво. 39. Мкс.

ПО ВЕРТИКАЛИ:

1. Сук. 2. Ввоз. 3. Да. 4. Ои. 5. Блиц. 6. Ито. 8. Лан. 9. Кук. 10. Оса. 12. Нюх. 14. Нью. 17. Рим. 18. Маг. 21. Сиг. 22. Пул. 24. Емь. 25. Клюв. 26. Ви. 27. Зам. 28. Боск. 30. Уки. 33. Бас. 35. Ро. 37. Ум.

